

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2021-12-31

Arboga kommun

1 april 2022

Snabb överblick

- Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, med reservation för avvikelserna gällande redovisningen av leasing.
- Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige fastställda finansiella målen har uppnåtts 2021.
- Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen inte har uppnåtts 2021.
- Vår bedömning är att kommunen har uppnått balanskravet för helåret.

Sammanfattning

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Arboga kommun har KPMG granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2021. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2021. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Årsredovisningen

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter i denna. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed för området förutom avseende:

- Vår bedömning är att kommunen inte följer RKR R5 Leasing och vi inte kan uttala oss om hur stor påverkan detta har på årets resultat eller balansomslutning.

Vi har, utöver vad som nämns ovan om leasing, och med reservation för de eventuella effekter av att granskningen utförts enligt de avgränsningar som anges i stycke 1.4, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Resultat

Resultatutfallet för helåret uppgick till 29,9 mnkr, vilket är 21,1 mnkr bättre än budgeterat. Det beror främst på skatteintäkterna och bidrag är 20,8 mnkr högre än budgeten.

Kommunens prognos vid delåret i augusti uppgick prognosen för helåret till 25,2 mnkr. Skillnaden mellan prognosen och utfallet uppgår till 4,7 mnkr.

Balanskrav

Vår bedömning är att kommunen har uppnått balanskravet för helåret.

Sammanfattning

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderats för kommunkoncernen som helhet. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att ta fram mål med betydelse för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige fastställda finansiella målen har uppnåtts 2021.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet är inte förenliga med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen eftersom fem av sex verksamhetsmål delvis är uppnådda och ett är uppnått.

2022-04-01

Cecilia Kvist

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Karin Helin Lindkvist

Certifierad kommunal revisor

1 Inledning

Inledning

Vi har av Arboga kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2021. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokförings- och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner samt rekommendationer.
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Inledning - fortsättning

1.3 Metod

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Noter
- Drift- och investeringsredovisning
- Sammanställda räkenskaper

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag
- Översiktlig analys av övriga poster

Inledning - fortsättning

1.4 Avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras genom fastställd normering av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I årsredovisningen har vi granskat de finansiella rapporterna samt tillhörande noter. Sidorna 7-73 har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna, den version som vi har utgått från erhöll vi den 18 mars 2022. Om det har tillkommit ytterligare version av årsredovisningen har vi inte tagit hänsyn till dessa versioner. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs. vi granskar inte alla siffror på nämnda sidor. Övriga sidor i årsredovisningen omfattas inte av denna granskning.

Denna rapport sammanfattar främst i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

1.5 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning som enligt kommunallagen ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är faktakontrollerad av tjänstepersoner på ekonomiavdelningen.

2 Resultat av granskningen

2. Resultat av granskningen

2.1 Förvaltningsberättelse

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

RKR preciserar i RKR R15 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla. Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av LKBR, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Vi har inte granskat nämndvis redovisning.

Vi noterar att kommunens förvaltningsberättelse i huvudsak uppfyller kraven vilka preciseras i RKR R15. Det finns delar i förvaltningsberättelsen som bör utvecklas till kommande år, exempelvis saknas det upplysningar om beslutsfattande person inom kommunkoncernen, upplysningar om motiv till olika bolagsformer och upplysningar om privata utförare.

Vi rekommenderar att man tydliggör exempelvis med två tabeller, en för koncernen och en för kommunen, under rubriken Översikt över verksamhetens så att det tydligt framgår vad som avser koncernen och vad som avser kommunen.

Vi rekommenderar även att kommunen tydliggör slutsatser avseende god ekonomisk hushållning och slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning samt under vissa rubriker har med information om hela koncernen och inte enbart kommunen.

Vår bedömning är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

2. Resultat av granskningen

2.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Not 1 Redovisningsprinciper" att årsredovisningen till stor del är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationerna från RKR.

Kommunen följer från och med 2021 LKBR kap 6 § 4, Pensionsutbetalningar då redovisning nu sker enligt blandmodellen. Jämförelsesiffror för 2020 har räknats om, vilket finns upplysning om i redovisningsprinciperna.

Kommunen uppger att avsteg från gällande lagstiftning görs vad gäller redovisningen av leasing och att det pågår en översyn av redovisningen av leasing.

Vid vår granskning har vi stickprovsvis granskat kommunens redovisningsprinciper, genom intervjuer och översiktlig kontroll, mot RKR:s gällande rekommendationer.

Vi rekommenderar även kommunen att årligen dokumentera en egen genomgång mellan aktuella redovisningsprinciper och av kommunen tillämpade principer

Vår bedömning är att kommunen inte följer RKR R5 Leasing men i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa denna i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat enligt KL 8 kap 5§. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet i förvaltningsberättelsen enligt KL. Kommunens överskott för året uppgår till 29,9 mnkr. Vid avstämning av balanskravet avgår realisationsvinster om 3,1 mnkr varvid balanskravsresultatet uppgår till 26,8 mnkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Resultatutjämningsreserven, RUR, uppgår till 0 mnkr.

Det har i vår granskning inte framkommit någon ytterligare post att ta hänsyn till vid beräkning av balanskravsresultatet.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

I den av kommunfullmäktige fastställda flerårsstrategin för åren 2021–2023 framgår att god ekonomisk hushållning uppnås genom kommunfullmäktiges fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål. I dokumentet ”Strategisk och ekonomisk plan (SEP) 2021-2023” framgår det tre strategiska områden, inom de strategiska områdena finns sju kommunövergripande mål och arton mätningar (ink kommunmål och finansiella mål) för 2021. Se vidare information på sidorna 19-33 i kommunens årsredovisning.

I vår granskning av fullmäktige fattade beslut avseende finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning har vi inte funnit något avvikande. Vi noterar dock att måluppfyllelsen för de verksamhetsmässiga målen är låg och att måluppfyllelsegraden behöver förbättras eftersom många mätningar visar på delvis uppfyllda, se vidare avsnitt 2.4.3.

Vad gäller god ekonomisk hushållning hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela den kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderats för kommunkoncernen som helhet.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att ta fram mål med betydelse för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.4.1 Finansiella mål

Det finansiella målet är "Arboga har en god ekonomisk hushållning". Måluppfyllnaden mäts genom två mått, vilka är:

- Mått 7:1: Resultat - ett resultat på 1,0 % av skatteintäkterna"
  - Resultatet exklusive jämförelsestörande och extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
  - Utfall – 3,3%
- Mått 7:2: Soliditet - Soliditet på minst 24,6%
  - Soliditeten, inklusive samtliga pensionsåtaganden, ska i slutet av varje mandatperiod vara lägst den nivå som gällde vid mandatperiodens början med oförändrade redovisningsprinciper.
  - Utfall – 33,8%

Kommunstyrelsens bedömning är att kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

Vår sammanfattande bedömning är att de finansiella målen är förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.4.2 Verksamhetsmål

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2021 finns totalt sex övergripande verksamhetsmål formulerade:

- Arboga växer och utvecklas
- Arboga är tryggt och inkluderande
- Arboga är Klima smart
- I Arboga finns goda möjligheter till utbildning
- I Arboga finns goda möjligheter till arbete
- Arboga är en attraktiv arbetsgivare

Måluppfyllelse

- målet har uppfyllts år 2021
- målet har delvis uppfyllts år 2021
- målet har inte uppfyllts år 2021

Respektive mål består av ett antal mätningar. Bedömning om de individuella fullmäktigemålen presenteras tydligt i rapporten och även resultatet av de underliggande mätningarna till respektive fullmäktigemål som har mätts under året. Det är dock fyra mätningar som har förändrats och inget målvärde har kunna sättas för år 2021.

Kommunstyrelsen gör en samlad bedömning och den är att Arboga kommun sammantaget har uppfyllt kraven för en god ekonomisk hushållning under år 2021.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet är inte förenliga med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen eftersom fem av sex verksamhetsmål delvis är uppnådda och ett är uppnått.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.5 Resultaträkning

En kommunens långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Årets resultat uppgår till 29,9 mnkr vilket är 21,1 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 8,8 mnkr. Kommunens positiv budgetavvikelse om 21,1 mnkr, fördelad enligt följande:

➤ Nämnder och styrelsen	+16,9 mnkr
➤ Poster som inte hänförs till specifik nämnd	-16,6 mnkr
➤ Skatteintäkter och bidrag	+20,8 mnkr

Intäkter och kostnader som inte kan hänföras till en specifik nämnd är bland annat pensioner, lokalpott, lönepott, oförutsedda kostnader och finansnetto.

För år 2021 har alla nämnder redovisat positiva budgetavvikelser.

Kommunens prognos vid delåret i augusti uppgick prognosen för helåret till 25,2 mnkr. Skillnaden mellan prognosen och utfallet uppgår till 4,7 mnkr.

Vi har granskat resultaträkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.6 Balansräkning

2.6.1 Byte av redovisningsprincip avseende pensioner

Kommunen följer från och med 2021 LKBR kap 6 § 4, Pensionsutbetalningar då redovisning nu sker enligt blandmodellen. Jämförelsesiffror för 2020 har räknats om. Flera väsentliga fluktuationer i balansräkningen är relaterade till bytet från fullfundsmodellen till blandmodellen.

2.6.1 Avsättningar

Kommunen har under året avsatt ytterligare 20 mnkr för kommande sluttäckning av Kallenstippen, den totala avsättning uppgår till 27,1 mnkr.

Avsättningen för Kallstenstippen har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningen baseras på en bedömning som har gjorts under år 2021. En utredning pågår dock för deponi Kallstenstippen och slutförs under 2022. I utredningen kommer det framgå en beräknad användningstid som kan leda till en förändrad avsättning. Åtagandet är inte nuvärdesberäknat.

2.6.3 Finansiell leasing

Hyseskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen hanterar alla (delar av sina) leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Vi kan inte utesluta att avsteget innebär ett väsentligt fel i balansräkningen. Vi rekommenderar därför kommunen (likt föregående år) att gå igenom sina hyreskontrakt för att bedöma om dessa skulle kunna innebära väsentliga fel i kommunens räkenskaper.

Vår bedömning är att vi inte kan uttala oss hur stor påverkan detta har på årets resultat eller balansomslutning.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.7 Kassaflödesanalys

Enligt LKBR 8:1 ska kassaflödesanalysen innehålla information om kommunens in- och utbetalningar under året. Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR R13 Kassaflödesanalys.

Vår bedömning är att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansieringar och investeringar och att kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med gällande rekommendation.

2.8 Driftredovisning

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

Enligt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska utfall kunna stämmas av mot årsredovisningens övriga delar och fullmäktiges sist beslutade budget.

Vår bedömning är att informationen kring driftredovisningen i årsredovisningen i huvudsak uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.9 Investeringsredovisning

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Enligt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska utfallet kunna stämmas av mot årsredovisningens övriga delar och fullmäktiges budget samt plan för investeringsverksamheten. Vidare framgår det att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av samt ska investeringsredovisningen även ska omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Arboga kommuns budget för investeringar under 2021 uppgår till 98,3 mnkr och årets utfall uppgår till 50,3 mnkr. Det är en avvikelse på 48,0 mnkr. Avvikelsen hänförs främst till kommunen fått investeringsbidrag från MSB för renoeringen av Herrgårdsbron men även förseningar av projekt och lägre kostnader än budgeterat.

Vår bedömning är att informationen kring investeringsredovisningen i årsredovisningen i huvudsak uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

2. Resultat av granskningen- fortsättning

2.10 Sammanställda räkenskaper

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom primärkommunen följande kommunala koncernföretag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

- Rådhuset i Arboga AB (inklusive dotterföretag) 100 %
  - Arboga kommunal teknik AB, 100 %
  - Arboga vatten och avlopp AB, 100 %
  - Arbogabostäder 100%
  - Kommunfastigheter i Arboga AB 100%
- Sturestadens Fastighets AB (inklusive dotterföretag) 50 %
  - Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga 100%
  - Norra Skogen i Arboga Fastighets AB 100%
  - Seniorbostäder i Arboga AB 100%
  - Grogården Fastigheter i Arboga 100%
- Västra Mälardalens Myndighetsförbund, 60 %
- Västra Mälardalens Kommunalförbund, 27 %

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget.

Kommunen har ytterligare 7 antal engagemang som inte ingår i de sammanställda räkenskaperna. Bedömningen är att dessa koncernföretag inte är av särskild betydelse för kommunens ekonomi eller verksamhet, röstetalen understiger 20%.

Vi rekommenderar att kommunen ser över rutinerna vid upprättande av koncernredovisningen. Nu sammanställs koncernen i en Excel fil som är svår att följa och stämma av samt att det saknas koncernverifikationer och kommunen följer inte bokföringslagen.

Vi har inte funnit några avvikelser i vår granskning avseende de sammanställda räkenskaperna.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2022 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.